

Gemeenteraad

Zitting van 26 oktober 2021
Beleid en Uitvoering - Openbare ruimte

2021_RAAD_00047 Beheerplan Havens 2022 - 2027

Overlegd met

Inge Meindertsma, Robert de Jager, Martijn Dozeman en Sjoerd Hamstra.

Portefeuillehouder

M. Scheringa

Samenvatting

De gemeente Steenwijkerland is eigenaar van tien havens. Er is een jaarlijks onderhoudsbudget beschikbaar van € 48.000. Het is gebleken dat dit niet toereikend is om de veiligheid en functionaliteit altijd te garanderen. Om hier zicht op te hebben en grip op te krijgen is er een beheerplan havens 2022-2027 opgesteld. Er is nog niet eerder een beheerplan havens opgesteld. Er is ook nog geen gewenst kwaliteitsniveau voor de havens vastgesteld. In het beheerplan stellen wij voor om de havens op kwaliteitsniveau basis te onderhouden. Uit inspectie blijkt dat de havens zich in redelijke staat bevinden, maar dat er op meerdere punten reden is voor ingrijpen. Om aan het kwaliteitsniveau basis te kunnen voldoen moet achterstallig onderhoud worden ingehaald en moeten er vervangingen worden uitgevoerd. Voor deze werkzaamheden wordt er voor de planperiode 2022-2027 extra budget aangevraagd.

Beschrijving

Inleiding

De gemeente Steenwijkerland is eigenaar van tien havens. De havens worden verhuurd aan de stichting Waterrecreatie Steenwijkerland of aan de lokale watersportverenigingen. Voor negen havens geldt dat de gemeente verantwoordelijk is voor onderhoud en vervanging. De verschillende onderdelen van de havens zijn de afgelopen periode geïnspecteerd. Deze inspectie heeft samen met specifieke kennis van de coördinator havens, de beheerder water en kunstwerken en de stichting Waterrecreatie Steenwijkerland input gevormd voor het beheerplan havens 2022-2027. Over het geheel zijn de havens tijdens de inspecties in redelijke staat aangetroffen. Uit de inspecties is ook duidelijk geworden dat in alle havens onderdelen aanwezig waren welke niet het kwaliteitsniveau basis hadden. Daarnaast zijn er meerdere onderdelen benoemd waar de veiligheid op korte termijn in het geding komt.

In het onderhoud is de afgelopen jaren getracht de havens veilig en functioneel te houden. Hiervoor is een onderhoudsbudget beschikbaar vanuit de huurgelden van de havens van € 48.000 per jaar, welke is bedoeld voor klein onderhoud aan de havens.

Op basis van de werkzaamheden van de afgelopen periode en het opstellen van het beheerplan havens is gebleken dat het jaarlijkse budget van € 48.000 onvoldoende is om de havens op kwaliteitsniveau basis te beheren en om de veiligheid blijvend te kunnen garanderen. Het voortzetten van ad hoc beheer en onderhoud is geen optie. Het achterstallig groot onderhoud in de havens zal verder toenemen. Hierdoor kunnen serieuze problemen met de veiligheid ontstaan waarvoor de gemeente als eigenaar verantwoordelijk en aansprakelijk is. Daarnaast zorgt gebrek aan structureel onderhoud voor kapitaalvernietiging, doordat de levensduur afneemt en vervangingen eerder benodigd zijn. Kortom: er is een structureel budget benodigd voor groot onderhoud en vervangingen.

Voorstel

Voorgesteld wordt:

1. Het hanteren van kwaliteitsniveau basis voor het beheren en onderhouden van de havens vast te stellen;
2. Het beheerplan havens 2022-2027 vast te stellen;
3. Een aanvullend onderhoudsbudget van € 50.000 per jaar beschikbaar te stellen voor de planperiode om de havens op kwaliteitsniveau basis te krijgen en te houden;
4. Een aanvullend vervangingsinvesteringsbudget van € 95.000 per jaar beschikbaar te stellen voor de planperiode.

Argumenten

- De huidige wijze van ad hoc beheren van de havens heeft inzichtelijk gemaakt dat achterstallig groot onderhoud ontstaat. Hierdoor kunnen op korte termijn serieuze problemen met de veiligheid ontstaan waarvoor de gemeente als eigenaar verantwoordelijk en aansprakelijk is. Daarnaast is er sprake van kapitaalvernietiging door gebrek aan structureel onderhoud vanwege onvoldoende budget.
- Het beheerplan vormt een kans om het beheer in de havens op kwaliteitsniveau basis te krijgen en te behouden door te zorgen dat er structureel voldoende budget beschikbaar is om de benodigde onderhouds- en vervangingsmaatregelen in de havens uit te voeren.

Kanttekeningen en risico's

- Tot op heden is er geen beheerplan voor de havens opgesteld en is er ook geen gewenst kwaliteitsniveau voor de havens vastgesteld. Dit heeft tot achterstanden in onderhoud geleid. Door deze achterstanden is in de planperiode 2022-2027 een aanzienlijk budget benodigd om de havens op kwaliteitsniveau basis te brengen en veilig te houden.
- Het niet vaststellen van het beheerplan havens 2022-2027 met het gewenste kwaliteitsniveau en het structureel benodigde budget voor beheer zorgt voor een veiligheidsrisico waarvoor de gemeente als eigenaar verantwoordelijk en aansprakelijk is.
- De inspecties die ten grondslag liggen van dit beheerplan zijn enkele jaren geleden uitgevoerd. Ondanks het ambtelijk bijhouden van de onderhoudsstaat van de havens kan het voorkomen dat er onverwachte zaken boven komen drijven.

Duurzaamheid en social return

Wij vinden het belangrijk om duurzaam te werken, vandaar dat in de havens waar mogelijk kunststof in plaats van hout wordt toegepast. Dit geldt voor zowel het steigerdek als de oeverconstructies en is onafhankelijk van de gekozen strategie. Op de lange termijn is de keuze voor kunststof duurzamer en economisch gunstiger dan de keuze voor hout.

Financiële toelichting

Om de havens op kwaliteitsniveau basis te krijgen is er een inhaalslag nodig. Hiervoor is structureel budget nodig voor zowel het onderhoud als voor vervangingsinvesteringen. De integrale afweging bij de Perspectiefnota is inmiddels geweest en het voorstel zal met een positief advies worden voorgelegd om te verwerken in de Programmabegroting 2022-2025.

Onderhoudsbudget

Tot nog toe is er geen structureel geld voor groot onderhoud beschikbaar gesteld voor de havens. Het jaarlijkse beschikbare budget voor klein onderhoud van € 48.000 is te weinig gebleken om de negen havens op basis kwaliteitsniveau te blijven beheren en de veiligheid blijvend te kunnen garanderen. Om de voorzieningen op een basis kwaliteitsniveau te onderhouden is jaarlijks gemiddeld € 50.000 extra benodigd voor de periode 2022-2027. Dit is dus naast het beschikbare budget van € 48.000 per jaar.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Benodigd onderhoudsbudget	€ 98.000	€ 98.000	€ 98.000	€ 98.000	€ 98.000	€ 98.000
Beschikbaar onderhoudsbudget	€ 48.000	€ 48.000	€ 48.000	€ 48.000	€ 48.000	€ 48.000
Aan te vragen onderhoudsbudget	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000

Investeringsbudget

Naast onderhoudsgelden zijn er ook vervangingsinvesteringen nodig. Het gaat om een gemiddeld jaarlijkse vervangingsinvestering van € 95.000. Over de gehele planperiode is dit € 570.000. Dit kan gekapitaliseerd worden over een periode van 30 jaar met een rentepercentage van 1%.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Benodigde investering	€ 95.000	€ 95.000	€ 95.000	€ 95.000	€ 95.000	€ 95.000
Kapitaallast (cumulatief)	€ 4.117	€ 8.202	€ 12.256	€ 16.278	€ 20.268	€ 24.227

In het beheerplan is ook een financiële doorkijk voor de langere termijn opgenomen. Deze geeft aan dat de onderhoudskosten voor de opvolgende planperioden afnemen, maar voor de planperiode 2046-2051 neemt het benodigd budget weer toe, omdat de huidige vervangingen veelal het einde van hun levensduur bereiken.

Participatie en communicatie

Het beheerplan havens is mede met inspraak van de stichting Waterrecreatie Steenwijkerland tot stand gekomen. Het plan is tevens doorgenomen met de watersportvereniging Oldemarkt.

De gemeente communiceert actief met alle betrokkenen over de uitvoeringswerkzaamheden die gaan plaatsvinden. Zo worden de betrokkenen voorafgaand aan de werkzaamheden geïnformeerd. Bij grootschalige werkzaamheden worden informatieavonden georganiseerd.

Corona

De werkzaamheden volgend uit dit beheerplan passen in de geest van de aangenomen Motie "Boost voor regionale economie" (30 juni 2020, HHP). In deze motie wordt het college opgeroepen te kijken welk projecten concreet naar voren kunnen worden gehaald om lokale aannemers aan het werk te houden in deze coronatijd (kernthema HHP: economie en werkgelegenheid). Bijna al het onderhoud en vervangingen kunnen worden uitgevoerd door lokale aannemers.

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden aan de havens worden de dan geldende coronamaatregelen in acht genomen.

Uitvoering en planning

Het beheerplan havens 2022-2027 hangt nauw samen met het inmiddels vastgestelde beleidsplan oeverconstructies 2021-2026. Wanneer het beheerplan havens is vastgesteld kan bepaald worden hoe de uitvoering eruit komt te zien. Er is in beide plannen al een doorkijk gemaakt naar de uitvoering, maar voor beide plannen geldt dat deze in uitvoeringsplannen verder worden uitgewerkt. In de uitvoeringsplannen wordt rekening gehouden met doelmatigheid en wordt er op praktische wijze invulling gegeven aan de beheerwerkzaamheden.

De planning is om vanaf het jaar 2022 aan de slag te gaan met de werkzaamheden. Het eerste belang is om de veiligheid te borgen, onafhankelijk van de gekozen strategie uit het beleidsplan havens 2021-2026. Daarnaast zal zoveel mogelijk worden ingezet op een gebiedsgerichte aanpak.

De tijd is ook rijp om een toekomstvisie op onze havens op te stellen. Onze gemeente is interessant voor waterrecreanten. In onze gemeentelijke havens kunnen zij overnachten en kunnen ze worden verleid langer in het gebied te verblijven. Hoewel de recreatietoervaart de laatste jaren sterk onder druk heeft gestaan is uit recent landelijk onderzoek gebleken dat de havens met faciliteiten toch druk bezocht worden. Dit najaar wordt er samen met de Stichting Waterrecreatie Steenwijkerland en partners zoals de Stichting Weerribben-Wieden bekeken hoe we in de toekomst met onze gemeentelijke havens om willen gaan. Een toekomstvisie op de gemeentelijke havens wordt vervolgens voorgelegd aan de gemeenteraad.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

Beslispunt 1

De gemeenteraad besluit:

1. Het hanteren van kwaliteitsniveau basis voor het beheren en onderhouden van de havens vast te stellen;
2. Het beheerplan havens 2022-2027 vast te stellen;
3. Een aanvullend onderhoudsbudget van € 50.000 per jaar beschikbaar te stellen voor de planperiode om de havens op kwaliteitsniveau basis te krijgen en te houden;
4. Een aanvullend vervangingsinvesteringsbudget van € 95.000 per jaar beschikbaar te stellen voor de planperiode;